

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni baloldali párt közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre 10 ft — kr. 1/2, évre 2 ft 50 kr.
 Fél évre 5 —, Egyes szám 10 —.
 Előfizetési pénz minden közlemény:
 Főpíacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztésbe bérmentve küldendő.
 Előfizetheti helyben:
 Teleki K. Lajos könyvkereskedésében a szerkesztésnél. — Egyébként a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:
 Öt-hatásos petitorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több ízben hirdettek, alku szerint a legolcsóbb árért.
 Bélyegdíj: minden bejelentésért külön 30 kr.
 Nyilat-ter-én megjelenő közlemény öt-hatásos sorra 15 kr.
 Név- vagy bérmentesemlők beküldött kértik nem visszatérnek. — Ugyanazon kéziratok nem adhatók vissza.

kilátást nyújtanak. — A közértelem érdekében a törvények aljára fogják a vizáradásokra nézve javaslatot előterjesztetni, hogy az efféle jövőre eleje végtessék. A varadi hídek, Zeng, Belovár, Ivanics városok közönség polgáraitól származó horvát képviselők számát. Horvátországgal erre nézve küldött levelet nevezett ki, és az 1870. t. ez. átvizsgálása végett a országgyűlésnek is küldött levelet küldeni. — A határvidék polgárait azonnal szükséges lesz, a közértelem érdekében a képviselők tárgyalásait előterjesztetni. — A trónbeszéd még sok fontos javaslatot igér; a külhatalmakkal való viszonyokra nézve megelégedni ki, mely viszonyok az utóbbi évek óta még barátságosabbakká váltak. — A horvátországgal ezenel megnyitott tárgyalásokról.

Yllter.
Adó lak.
 1872. évi október 18. sz. magános festett szoba nagy pinze, minden berbeadandó. Ertekez- ott lakó házmaster-

Virati tudósítás
 1872. szeptember 5-én
 1872. szeptember 5-én

OLAH KAROLY.

Hirdetése
 1872. szeptember 5-én

1872. szeptember 5-én
 1872. szeptember 5-én
 1872. szeptember 5-én

strasse 26. sz.
 1872. szeptember 5-én

A trónbeszéd.

Alkotmányos államokban a trónbeszédből lehet a kormány politikájának főirányát fölismerni; mivel tudva van, hogy a trónbeszédet a fejedelem bizalmát bíró minisztertanács állítja össze. Ha azonban a községek állapota kezdődött parlamentáris életünk tekintik, úgy találjuk, hogy a mi miniszterünk által szerkesztett trónbeszédében tett kijelentések vagy nem felelnek meg a gyakorlatnak, — a mennyiben az azokban tett ígéretek megtartása nem tartozik a kormány lelkiismeretes gondjainak közé, vagy pedig oly általános kitételekkel árasztatik el a trónbeszéd, melyek jobbra-balra lehet magyarázni a gyakorlati életben a kormányt.

Az 1869-ik évi országgyűlés megnyitása alkalmával emondott a Horváth Boldizsár volt igazságügyminiszter által szerkesztett trónbeszéd legerősebb bizonyíték fenebbi állításunk mellett. Mert hiszen aszerint az országgyűlés valódi reformországgyűlésnek vala nevezhető. És mégis annak lejártával, magok a jobboldali lapok bevallása szerint is, egyetlen oly reformot sem nyert a nemzet, mely a szabadság és az anyagi szellemi jólét érdekében valóságos megfelelt volna.

Nem ígértette-e abban is a felsőház reformja; a gyors és olcsó igazságszolgáltatás; kereskedelmi érdekeink előmozdítása; a törvényhatóságoknak a szabadság alapján szervezése stb.?

És látjuk, hogy a törvényhatóságok a dráki törvény által megfosztatták önállóságuktól.

A felsőház reformja, a gyors és olcsó igazságszolgáltatás pedig, és sok más hasznos reform, hogy létre nem jött, kelle-e arra valami erősebb bizonyíték, mint az, hogy a jelen országgyűlést megnyitó trónbeszédbe is be kelle azokat foglalni, mint jövőre való teendőket?

A jelen országgyűlést megnyitó trónbeszéd is, részint oly hiányos, hogy abból valóban alig lehetne megítélni a kormány politikáját a jövőre nézve.

Szép hangzatos szavak: „az állam-szervezés rendezését az alkotmányos intézmények alapján a nemzeti érdekek és a kor szellemével megegyezőleg folytatni.”

TÁRCZA.

EGY NEMESEMBER LEÁNYA
 Regény három kötetben.
 Irtta Schwarz Maria Zoella.
 Második rész.
 (Folytatás.)
 A huszonegy éves ifjú, ki már legalább húszszor volt szerelmes, sohasem volt oly szerelmes mint most, legalább — maga azt hitte.
 Frigga legkedvesebb teremékek egyike volt, s sokkal veszélyesebb, mint bármely más, mert a szív fölött uralkodott s az ésszel hízeltgett.
 A harmadik karácsonyi este után immár mulatás volt. A meghívások egymást érték, s Arthur mindig Frigga kíséretét vette.
 Finom modoránál fogva tudta, hogy mily

gyenge alappal bír, hogy — miután 5 éven át semmisen történt e téren — azok létrehozására nézve is elenyészik hitünk a kormány irányában.

A pénz- és pénzforgalomra vonatkozó tételek is ruganyosok, hogy azokból távolról sem lehet a kösvélemény egyik főkövetelményének a nemzeti banknak felállítására következtetni.

Ilyen a többi tétel is; miből ki nem vehető, hogy a kormány mit akar és miképp?

Azonban van a trónbeszédnek két olyan tétele, mely — ismerve a kormány célzatait — előre szomorú eredményeket sejtet általunk.

Egyik az, melyben érintetik az országgyűlés tanácskozási szabadságának megővését.

Hogy e tétel alatt a kormányt az azon szándéka rejlik, miszerint a szabadság szabadságot akarja szorítani; több mint valószínű.

Másik a sajtótörvényekre vonatkozik.

Ez alatt is ama veszély rejlik, hogy a sajtó-szabadságot akarja megrendszabályozni.

Tehát a beszéd és írás szabadsága forog a kockán. Legalább szomorú sejtelmünk ezt sugálja nekünk!

A kormány tehát nem volt szerencsés a trónbeszéd készítésében.

Mert sem azok, a mik abban ben foglaltatnak, sem azok, a mik abból hiányzanak, rokonsvet és megnyugvást nem hozhatnak létre.

Még határozott politikának magyarára sem akadunk benne.

Eszme pedig, ami felemel és lelkesít, még csak távolról sem fedezhető fel abban.

Moni mindent, és mond semmit!
 Azt hisszük, hogy a kormány saját híveit sem elégítette ki a trónbeszéd.

Egygyel több ok ez arra, hogy mások lépjenek nyomukba; és pedig mielőbb!

Ujul a kormány! A tegnapi nap meghozta a maga gyümölcsét.
 Bittó megvált a kormánytól.
 Igazságügyér Pauler Tivadár volt kultuszminiszter lett.

Pauler helyére pedig kultuszminiszter Tréfort Ágoston lön.

Ezek már tehát tények.
 Megelégedéssel vesszük, hogy Bittó eltávozt, és hogy Pauler ott hagyta a köztartásügyet, mely körben több kárt tett, mint hasznos.

De más kérdés, vajon nyertünk-e valamit az új igazságügyér és az új kultuszügyér szemlénben?

Pauler tanár korában, mint jeles jogtudós, kiérdemelte a közéletet. Azonban, mióta miniszter lett, eljártotta minden népszerűségét. Pauler — mint miniszter — tehetetlen képtelen volt. Ez tény. Már most ha tudott volna tenni, és még sem tett: akkor vétkes, mert nem oly akaratlan kezelet társzját. Vagy pedig, azért nem tett, mert nem volt rá képessége: akkor egyszerűen — nem miniszter nek való.

Bármelyik eset álljon: nem lett volna szabadságot több is a kormányban meghagyani. Mert ha elméleti ismerettel bír is, gyakorlati képessége nincs.

Mit szóljunk Tréfortól is?

Ő azon emberek közé tartozik, kikről az egyházi és köztartási téren semmit sem lehet mondani.

Tréfortnak a kultuszminiszteri tárczára egyéb érdeme nincs, mint — hogy jobboldali. Szabadelvűséget tőle nem várhatunk, mert hiszen egész életében tartózkodott ettől.

Vele tehát csak — Pauler helyét töltötték be, de szemlénben nem látunk — igazi kultuszminisztert.

Hátra vannak még a többiek.

Ujabbban Tisza Lajos inog legjobban, s közelebből ő fog bukni.

Helyére gr. Szapáry Gézá, — a közmunkatársak elnökét s zalai főispánt emlegetik.

Ez alkalomból így ír egy kormányparti lap: „Közlekedési miniszternek nem való látni — írja a „Reform” — az idáig három esetben behívták, s az ország fizeti ezen tapasztalások az árát. Mi kifogás van Tisza Lajos ellen egyéb, mint hogy nem érti a dolgot? Szapáry ellen ugyanez a kifogás tétetnek. Közlekedési miniszternek szakember kell, vagy legalább is egy régi praktikus.”

Ennél egyebet mi sem mondhatunk.

De azt sajnos jegezzük fel, hogy a jövő kormány — az eddigi kilátások szerint — csak a régi szellemű marad, s az új miniszter-változások nem egyebek, mint a régi rozszak — földözása.

A szobozási követválasztás ellen a jobboldal csakugyan adott be kérvényt. Megvaljulk nem hitük a vakmerőséget. Mert hiszen, hogy a baloldali többség óriási volt; annak látára csak jó szem kellett. Nem tudjuk, mi adott indokul? — de azt határozottan állíthatjuk, hogy ama választás ellen csak a rozsz akarat és a felvalkoltott hiúság tehet kifogást. Kik valamennyire ismerik ott a helyzetet, azok tudják, hogy bármily erőfeszítést is tesz a Turpár, — Csandi lesz a képviselő. Tari Samu pedig vigasztalhatja magát azzal, hogy — mást is ért az övéhez hasonló sors.

Kijött a szeg a zsákból. A reformpart tagjai — Podmaniczki és Schwarz kivételével — „mind” beírták magukat a Deák-körbe. Ezek lesznek aztán a híres ellenzékiek!

Képviselőválasztás lesz még: Marosvásárhelyen, Fogarason, Szászsebesen, és Újvidéken. Váshelyen Orbán Balázs és Lázár Ádám az ellenzék jelölték.

Trónbeszéd.

Tisztelt urak, főrendek és képviselők! Kedvelv híveink!

A történelmi nevezetességű hatvanöt-nyolczadiki országgyűlés megoldván a századoktól függőben volt közjogi kérdéseket, biztos aljára helyezte az ország alkotmányos életét, s megadta a nemzetnek a módot, mind szellemi, mind anyagi jóléte kifejtésére.

A mult országgyűlésnek ellenfeleim már a benső átalakulás nagy munkájára hívtak töl.

De azon üdvös törvényekben, a melyek szentesítésük alá terjesztettek, csak egyes aljapi vannak letéve a nagy átalakulásnak, a melynek oly hosszas idők mulasztásait kell pótolni.

A jelen országgyűlés feladata, folytatni az alkotmányos intézmények alapján az államszervezet rendezését a nemzet érdekében és a kor igényeinek megfelelőleg; egyszerűsind törvényes intézkedésekkel és cselekvéssel beruházásokkal minden irányban előmozdítani a nemzet szellemi és anyagi érdekeinek továbbfejlesztését.

E nagy feladat megoldására önköccsegeire mellett folytonos, következetes és kitartó munkásságra s arra van szükség, hogy a képviselőház, a tanácskozási szabadság megővása mellett, mindenkor rendezesen és akadálytalanul működhessek.

Kormányunk kötelességének ismeri, több nagyfontosságú tárgyban, alkalmas időben megtenni előterjesztéseit.

Már a mult országgyűlés megnyitások kiemeltük, mennyire fontosnak tartjuk, hogy a rendi alkotmány átalakítása következtében, a főrendek házában szervezete is korszerűleg módosítsák, megtartva azon előnyöket, a melyeket a nemzet történelméből fejlődött s a nemzet legfőbb érdekeivel összefert felsőház a rögtönzsen nélküli haladás biztosítására nyújt.

A választási mozgalom újabbban is igazolták, mennyire mulhatatlan szükség az 1848-ik választási törvények hiányainak javítása és pótlása, hogy a választási szabadsága, a pártszervezők hullámzása között, minden oldalról lehetőleg biztosítsák.

A közigazgatási illetégek, az alkotmányos intézmények alapján, a rend és a törvények pontos végrehajtásának minden irányban biztosítása végett nagyfontosságú és sürgős feladat van a jelen országgyűlésre.

A mult országgyűlés rendezte a törvényhatóságokat és községeket; azonban még hátra

van az ország fővárosainak és a királyföldnek rendezése.

Képesekké kell tenni a törvényhatóságokat, hogy saját közigazgatási költségeikről önállólag gondoskodhassanak.

Az igazságszolgáltatás terén üdvös törvények hoztak. Az új bírósági szervezet jötevény hatása azonban csak akkor fog teljes mértékben mutatkozni, ha elhárítatnak az akadályok, a melyeket az alaki és anyagi törvények hiányossága gördít a bírák gyors és biztos működésére.

Kormányunk az igazságügy rendezését tárgyalva egyéb javaslatok közt elő fogja terjesztetni a büntető-törvénykönyvre, valamint a polgári és büntető eljárásra vonatkozó törvényjavaslatokat.

Mint a mult országgyűlés megnyitása alkalmával, jelenleg is utalunk arra, hogy a sajtószabadság biztosításának sértetlen fenntartása mellett gondoskodni kell a sajtótörvények mind alaki, mind anyagi részének azon hiányai pótlására, melyeket az eddigi tapasztalás kimutatott.

Az államok jólétének és felvilágításának legfőbb biztosítéka a polgárok műveltsége. Ez okból, azon nagy fontosságú intézkedések után, melyek a népoktatás érdekében történtek, halaszthatlan szükség immar a közoktatás ügyének továbbfejlesztésére, a közép és felsőbb oktatás országos rendszerének megállapítására.

A kolozsvári egyetem és a ludovica-akadémia felállítására vonatkozó törvényjavaslatok a mult országgyűlésen nem tárgyalat. hatván, a nevezett országos tanintézetek felállításának siettetése tekintetéből, ideiglenes intézkedésekre hatalmaztuk fel kormányunkat, meghagyva egyszerűsind az érintett törvényjavaslatoknak utoljag az országgyűlés elé terjesztését.

Az ország köznevelődési ügyeinél nem kisebb mértékben fogják igénybe venni önköccsegeire a mult országgyűlésen nem tárgyalat. hatván, a nevezett országos tanintézetek felállításának siettetése tekintetéből, ideiglenes intézkedésekre hatalmaztuk fel kormányunkat, meghagyva egyszerűsind az érintett törvényjavaslatoknak utoljag az országgyűlés elé terjesztését.

Az ország köznevelődési ügyeinél nem kisebb mértékben fogják igénybe venni önköccsegeire a mult országgyűlésen nem tárgyalat. hatván, a nevezett országos tanintézetek felállításának siettetése tekintetéből, ideiglenes intézkedésekre hatalmaztuk fel kormányunkat, meghagyva egyszerűsind az érintett törvényjavaslatoknak utoljag az országgyűlés elé terjesztését.

A mult országgyűlés az ipartörvényvel megvetette aljapát az ipar egészséges, szabad fejlődésének átalában. Az ipar egyik fontos ágának s a kereskedésnek előmozdítása végett kormányunk rendszeres bány- és keresk. törvényjavaslatok fog előterjesztetni.

Fontos közigazgatási érdekek sürgetik az erdőterület szabályozását is.

Az ipar és kereskedelem fölvirágzására ezek fölött szükséges, hogy a rendes pénz- és értékpénzes az ipar és kereskedelem érdekében megfelelőleg biztosítsák.

A közlelőbi országgyűlések sok áldozatot hoztak az állam közlekedési eszközökének fejlesztésére. E közlekedési eszközök nagy részben megfelelnek a belforgalom igényeinek; nagygyűlésről lendület azonban csak akkor vesznek, ha kelet és dél felé is gondoskodva lesz a vas uti vonalak észlelési összeköttetéséről a nemzetközi nagy hálózatnál.

Átalában szükséges a közlekedési eszközök hálózatának törvényhozásilag megállapítása s törvényes intézkedések annak mind létesítése, mint fenntartása iránt.

Örvendetes jelenleg, hogy közelebb több randbalt vasút kiépítésére tésztet ajánlat al lambiztosított igénybevétele nélkül.

Az államélet folytonos fejlődése érvöl egyre nagyobb összegeket követel. Különösen a honvédelem, a közlekedés, az igazságszolgáltatás és köztartás ügye már is oly összegeket vesznek igénybe, a melyek távolról sem állnak arányban az előbbi kiadásokkal.

De épen az államélet ezen fejlődése egyre fokozza az állam jövedelmeit is, úgy, hogy a közhittelt mindedig csupán beruházási célokra kellett igénybe venni.

Önköccsegeiretől várjuk az intézkedéseket, a melyek az államháztartásban az egyensúly fenntartását, szigorú takarékoskossággal, jövőre is biztosítják.

Kormányunk előterjesztéseket teend a célból, hogy a közadók minél arányosabban oszlojjanak meg, s hogy az adóztatás minél helyesebb aljapokra fektetessék.

Az országgyűlés berendezése után egyik legelső feladatunknak tartottuk, a mi gondjainkat a viz által károsult alföldi vidékekre fordítani. Ennek folytán törvényjavaslatok fognak előterjesztetni, melyek jövőre az ily károsodásoknak lehetőleg elejétvegyék, a társulati működés menetélt biztosítsák.

Az 1868. XL. XLII. és XLIII. törvény-cikkeket megállapították az általános védőköz-

— E pillanatban Frigga, egészen ura vagyok sorsodnak, — oda viszlek a hova kedvem tartja.
 — S hova lenne az? különben nem volna könnyű dolog engem beleegyezésem ellen elvinni.
 — Beleegyezésem nélkül soha sem tudnék valamit tenni.
 Arthur meggerszté lova gyepöljét, s mint villám haladt tova.
 — Bizonyára e pillanat egyike a leg-szerencsésebbeknek azok közül, melyeket Ljung-brohan töltöttem, s ezzel sokat monok, mert mindenik szerencsés volt; de téged hatalmamba tudni a nélkül, hogy figyelmem másra is irányozzam: szerencse. Azt hiszem, mi ellenkező uton haladunk mint a többiek, legalább egy kerülőt teszünk.
 Ura megállította a lovat.
 — Gyűlölm a kerülő utakat — birtatta őt nevetve Frigga — s e gyűlölet nekem mint tengerésznek, osztani kell velem.
 — Ed csak azt gyűlölm, a mi kényse-

lezettségét és az ország vérendszere. — Ezen törvények kellő végrehajtásának biztosítása végett, e törvények aljapján és részben azok rendelete következtében — szintén törendbeli javaslat fog az országgyűlés elé terjesztetni.

Határvidékekben a két varadi határ-erzred, Zeng és Belovár katonai község és Ivanics vára, továbbá Szizek község polgáraitása befejeztetvén, e kortümeny a horvát-szlavon országgyűlés által a magyar országgyűlésre küldendő képviselők, egyezményileg meghatározott, számanak arányosok szaporítását teszi szükségessé.

E tárgyban a magyar országgyűlés országos bizottsággal tartandó értekezést végett a horvát szlavon országgyűlés bizottságot küldött ki.

Egyszermind óhajtatás fejezte ki előtünk a társországok országgyűlése, hogy az 1868. XXX. törvény-cikkely német pontjai az ezen törvényben körülírt módon átvizsgálás alá véteszenek.

Ezek folytán felhívjuk önöket, hogy a nevezett országok bizottságával leendő értekezés végett, az idézett 1868. XXX. törvény-cikkely 70. §-a értelmében és azon törvényben kifejezett elvek fenntartása mellett szintén országos bizottságot küldjenek ki.

A közlelőbi országgyűlés berendezése óta a magyar határvidékek részben előkészített, részben tettleg megkezdett polgárosítása is nevezetesen előhaladt tett. Mineiért az be lesz fejezve, azonnali törvényjavaslat terjesztetik önköccsegeire, e vidék közigazgatási beosztása, képviselőinek az országgyűlésre megválasztása, s ezen terület, valamint a mar polgárosított horvát határvidéki részek lakosainak Általunk nyújtott kedvezménynek törvénybe iktatása iránt.

Az elősorolt tárgyakon kívül egyéb halaszthatatlan intézkedések is igénybe fogják venni önköccsegeire törvényhozási tevékenységét.

Meg vagyunk győződve, hogy e nemzedékre kibát sokoldalú működésre sietnie főlhasználni a kedvező viszonyokat.

A trónbeszédben, melyl a mult országgyűlést berendezettük, megelégedéssel érintők barátságos viszonyainkat a külalámok irányában. Azóta e barátságos viszonyok fennmaradásának és mindinkább megszilárdulásának újabb biztosítékot vettük.

Reméljük, hogy a béke áldásai között sikerülni fog önköccsegeire a megkezdett átalakítás nagy munkáját nemcsak folytatni, de a mindenedható segédelmével szerencsésen be is fejezni.

E reményben, ez óhajjalal üdvözöljük önöket, kedvelv híveink, Magyarországon főrendi és képviselői az országgyűlés kezdetén, melyet ezennel megnyitottunk nyilvánitunk!

A képviselőház tagjai.

Folytatjuk a képviselőház tagjainak névsorát.

It csak azt jegezzük meg, hogy jobboldal név alki vannak véve a katolikus, reform és más ilyen egy-két emberből álló párt tagjai is.

II. Jobboldaliak:
 Apponyi Albert.
 Balogh János, gr. Bathányi, Barscsy Ákos, Bánffy György, Bánó József, Benedikty Albert, Beöthy Ákos, gr. Berényi Ferenc, Bessen Mihály, Bittó Beniamin, Bittó István, (készező) Bittó Kálmán, Bogdán Vincze, Bothos Kálmán, Bónch Gyula, Brennerberg Mór, Brezovay László, Brogyányi Vincze, Buda Sándor, Buda S. Bohus Zsigmond, Bujanovics Sándor, Buttyán László, Buszinkay Pál.
 Ciotta János, gr. Csáky Gyula, gr. Csáky Tivadár, Császár Bálint, Csemegey Károly, Cséri Lajos, Csik István, Czobel Albert.
 Dánoky Barabás, Dániel Béla, Dániel Erő, Dániel Pál, Deak Ferenc, Dedinszky József, Dekáni Gusztáv, Dimitrievics Milos, Dorr Samu.
 Eber Nándor, Eitel Frigyes, Eöry Jenő, Eötvös Károly, Erkövy Adolf, Erőcs Sándor.
 Fabritius Károly, Falk Miksa, Farkas Gyula, Füstös Pál, Feszt Imre, Fillenbaum Ferenc, Földváry János, Fröhlich Gusztáv.
 Gáthézy István, Gidofalvi Albert, Gonda Béla, Gorové Sámu, Gorman János, Güll József.
 Hajós János, Halassy Gyula gr. Haller Ferenc, Harányi Károly, Havas Sándor, Házsmán Ferenc, Heöri Ernő, Hegedüs János, Hoffman Pál, Hollán Ernő, Horváth Boldizsár, Horváth Dome, Horváth Lajos, Hradzsky

Antal, Hunkár Mihály, gróf Hunyady László. Istóczy Győző, Ivánka Zsigmond. Janicsary Sándor, Jendrassik Mihály, Jeney József, Joannovic György, Jurka Bazil, Justh József, Justh Kálmán.

Az interpellációk kora.

Alighogy a honatrák összegyűltek az országgyűlésben, az ellenzéki lapok egymástól interpellációját a miniszter urakat.

Kajuch József, Kapp Gusztáv, gr. Karácsonyi Guido, Kardos Kálmán, Kasper Mihály, Kautz Gyula, Kazinczy István, Kálnoky Pál, Kármán Lajos, gr. Károlyi Gyula, b. Kemény István, b. Kemény Gábor, b. Kemény Kálmán, Kendeffy Árpád, Kerkapoly Károly, (késztör) Kégl György, Kiss Miklós, Koriznich László, Kosztolányi Károly, Kovács László, Krajcsik Alajos, Kuhinka István, Kvaszai László.

Lelechky Egred, Lejtényi Nándor, Lészay Lajos, Lipovniczky Sándor, b. Liptay Béla, Lónyay János, Lónyay József, Lónyay Menyhért, Lukácsy.

Madas Károly, Major Pál, Magnénius Károly, Marx Antal, Matuska Péter, Mátyás Lajos, Máriássy Kálmán, Mednyánszky Dénes, Mihályi Péter, Molnár Aladár, Molnár István.

Nedeczky István, Nehrebeckzy Sándor, gr. Nemes János, Nemes Péter. Ocskay István, Vesei-Olah Károly, Onosy Mátyás, Otlik Géza.

Paloczay János, Palkovich Károly, Patrubányi Gergely, Pauler Tivadar, b. Perényi Zsigmond, Petrik Gyula, Petrovay Akos, Péchy Manó, Pisuth István, b. Podmaniczky Frigyes, Popesku, Popovics Jenő, Pulszky Agost, Pulszky Ferencz.

Radozay János, Radvánszky Károly, Rannicher Jakab, ifj. gr. Róday Gedeon, b. Rudics József.

Sachsenheim Albert, Schaler Frigyes, Schmansz Nándor, Schreiber Frigyes, Schuller József, Schwarz Gyula, b. Sennyey Pál, Sikolih Tamás, Somóich Pál, Steiger Gyula, Szabadhegyi Antal, Szakall Antal, gr. Szapary Géza, gr. Szapary Gyula, Szary Miklós, Szemző János, Szende Béla, (késztör) Szemző János, Szenczey Odla, Szemmiklószy Pál, Szepényi Jenő, Sád Kálmán, Szilágyi Dező, Szilágyi István, Szilágyi Károly, Szirmay Odón, Szitányi Bernát, Szilágyi József, Szirmay István, Szilágyi László.

Taray Endre, Taranczy Béla, Tavasz Endre, Tisza Lajos, (késztör) Torma Károly, Turmássy Mihály, Tósti Gyula, Tóth Bálint, Tóth Vilmos Trefort Agoston, Trauschnaffs Emil.

Ujdoncsagok. A „Tisza” biztosító és jelzalogbank a biztosítási üzletágakban folyó szeptember hó 9-dik napján megkezdendő működését; mivel a részvények után az alapszabályok szerinti befizetni kellő 30 százalék már a napon befizetett.

Ez örvendetes tény annál nagyobb örömet hoznak közudomásra, mivel a legközelebbi időkben alig nyilatkozott valamely vállalat iránt hasonló érdekesség, mint ez intézet iránt, mely a tiszta magyarság székelyhény, kelő takarékosság mellett, az értelmiség s anyagi érdekérvényesítéssel buzgó részvétellel emelkedett, rövid idő alatt, odáig, hogy működését megkezdhesse. Azt hisszük, hogy a nagy közönség, legközelebb pedig a részvényesek csak örömezzenek az elzártdalra helyezett vállalat működésének megkezdésén; ami már eddigelő is alapos reményeket költ ez intézet szép jövője iránt.

„Tisza” biztosító és jelzalogbank. A „Tisza” biztosító és jelzalogbank a biztosítási üzletágakban folyó szeptember hó 9-dik napján megkezdendő működését; mivel a részvények után az alapszabályok szerinti befizetni kellő 30 százalék már a napon befizetett.

Mellett ez célkelt bevezetnek, nem mulasztjuk el jelzést annak, hogy államgazdasági és mennyire kére az a nagy ügyvérségnek oly közegét alkalmaztatnak, kik a nemzet nyelvét nem értvén, kedvükért egész a serg fordított kell tartani. A tolmácsolás mindig sok pénzbe kerül az államnak, ahonnan idősebb, hasonló sebességgel az illető állomást mindig oly egynél tölti be, ki a nemzet nyelvét érti.

Ujdoncsagok. A „Tisza” biztosító és jelzalogbank a biztosítási üzletágakban folyó szeptember hó 9-dik napján megkezdendő működését; mivel a részvények után az alapszabályok szerinti befizetni kellő 30 százalék már a napon befizetett.

Ez örvendetes tény annál nagyobb örömet hoznak közudomásra, mivel a legközelebbi időkben alig nyilatkozott valamely vállalat iránt hasonló érdekesség, mint ez intézet iránt, mely a tiszta magyarság székelyhény, kelő takarékosság mellett, az értelmiség s anyagi érdekérvényesítéssel buzgó részvétellel emelkedett, rövid idő alatt, odáig, hogy működését megkezdhesse. Azt hisszük, hogy a nagy közönség, legközelebb pedig a részvényesek csak örömezzenek az elzártdalra helyezett vállalat működésének megkezdésén; ami már eddigelő is alapos reményeket költ ez intézet szép jövője iránt.

„Tisza” biztosító és jelzalogbank. A „Tisza” biztosító és jelzalogbank a biztosítási üzletágakban folyó szeptember hó 9-dik napján megkezdendő működését; mivel a részvények után az alapszabályok szerinti befizetni kellő 30 százalék már a napon befizetett.

A törvényhatóság bizottságából hiányzó hat tagok választása folyó hó 7-ik napjára, szombatra tűztetvén ki, s az első választókörletből egy, a harmadik választókörletből három, a negyedikből két bizottsági tag levő választandó; az illető választókörletből baloldali választókörlet holnap pénteken gyűlnek össze a velők tudandó időben a megválasztandó tagok feletti értekezletre; és pedig, az első körletbeliek, — mely áll a hatvanötök 1. 2. 3. 4. 5. bel- és első külvárosi tizedekből — a szücszinben, — a harmadik választókörletbeliek, — mely áll a pterfiai 1. 4. 5. bel- és 1. 2. külvárosi tizedekből, — az egyháztanács termében, a negyedik körletbeliek, — mely áll a csapóutcai 2. 3. 4. 5. bel- és 1. 2. külvárosi tizedekből, — a csizmadiaszinben gyűlnek össze. Felhívának annál fogva a baloldali választók, hogy mind az értekezletre mind szamosabban jelenjenek meg, mind a szombaton a betöltött szavazatlapon a hirdetőnyelvig kitűzött helyen személynesen beadni ne mulasztják. A baloldali párt elsőkére.

A debreczeni dalárda ma délben rándult át Nagyváradra az országos dalárda. A dal felkese baráti a dalárda helyében gyűltek össze, 12 órakor, s vonattal kiűnőpelyes díszben a vasúti indóházhoz. Dalárdaik jelvényei: veres pántlika a kalap mellett, fenyőág bokráta, és veres szalagok lant a mellén. Gyűnőnyelvet nézett ki a dalás csoport, mely önkéntelenül a szabadságharc veres pántlikáira emlékeztetett. Csak a János a zászlótartó impozáns egy alak. A menet élen Balázs Kálmán jeles zenekara ment, lelkesen huzta a szobárdi szobárdi indulót. Az utcaon nagy tömegben sorakoztak a kivonulást megtekintésre, s az indóháznál is szamosan gyűltek össze — a buszura. Midőn Kassa felől a vonat megérkezett, felhangzott a dal a debreczeni dalárda ajkain: „Ejzen az ének, éljen a dal, benne öröm van és diadal.” E vonattal jött Kállórol, Ungvárról, Patakról, Miskolcra Kisvárdáról és Kassáról. A dal után a zene hangzott fel, mely alatt barátságos társalgásba kezdtek a derek dalárok. Végre elindult a vonat. Kisérje dalárdaikat a jöszerecsse, s kovesse működésüket siker, hogy egyezmenesen térjenek vissza a versenyterre.

A nagyváradai dalárnapégyre a következők mentek át: Komlóssy Imréné zászlóánya, Komlóssy Imre elnök, Sz. Nagy Károly igazgató, Csűrke János zászlótartó, Komjáthy László pénztárnok, Gyűgyei József jegyző, Hercegh János gazda. A versenyző tagok ezek: Ifj. Sz. Nagy Károly, Sz. Nagy Kálmán, Hittassy Lajos (karnagy), Komlóssy Miklós, Csizik Károly, ifj. Hittassy Lajos, Némethy József, Doszpoly István, Fűredi Lajos, Nagy Gábor, Balogh Ambrus, Láng Boldi, Tarcsay Lajos, Liszkovics Gusztáv, Jézeszer József, Furrmann Béla, Simovánzski József, Vilmos Lajos, Márton Imre Kerekgyártó Sándor, Kiss Imre, Makucz József, Steinacker Sándor, Heine Vilmos, Bornd István, Biró József, Szép Lajos. Ezeknek kívül még többen is

rándult át az egyet tagjai körül is, de a kik nem fognak a versenyterre lépni. Balázs Kálmán zenekara szinte elment. Beküldetett. T. szerkesztő ur! Becses lapjának 173. számában, az újdondozt azon erős váddal támadja meg a helybeli városi mérnöki hivatal, hogy ez kötelességét hanyagul teljesíti, nevezetesen: a honvédkaszárnya és hatvanötök között tervezett járdát, a tolmáctes tanácsnak meg a mult évben kiadott rendelet daczára sem készítette el. A mint látszik az efféle dolgokat s a kérdéses ügyet közelebbről aligha ismeri az újdondozt, ugyan azért szolgáljon neki tudomásul, hogy a kérdéses rendelet nem a mult, hanem az évi márczius havában adott ki ugyan, es hogy még sem készítettet el az említett járdá, annak egyedül az ahoz szükségelt „laposkó” hiánya az oka, mely anyaguk beszerzése elháríthatlan akadályok miatt ez ideig lehetetlen volt. Egyébiránt elismerésre méltó újdondozásnak a közügyek iránti nagy buzgalma, Kelt Debreczenben, 1872. szept. 9. L. u. c. s. Sámuel főmérnök. — Kozoljuk e sorokat úgy, mint beküldetett. Elfogadjuk a meinteget, hogy nem egy egész, hanem fél évvel előzött adatott ki az illető rendelet. Hogy pedig miért nem tudtak azóta ehhez anyagot kapni; annak okát „elháríthatlan akadályok” szolgáltat. Bizonyíthatóan ar, kénytelenek vagyunk azon gyengességünket bevallani, hogy az ügy „felvilágosításból” (?) a kérdéses ügyet aligha ismeri meg — az újdondozs.

Delutáni posta. Szász zsebes, szept. 4. A tegnapi végmentet képviselőválasztás alkalmával Gross Gusztáv 456 és Máriássy Béla 456 szavazattal megválasztattak. A királyi tegnap d. u. 4 óra után néhány perccel utazott el Berlinbe az e czára berendezett külön vonaton, mely a lehető kényelemmel és csinnal van felszerelve. A miniszterek az országgyűlés mindkét házának tagjai, s a hatóságok több tisztviselői, mind disztributab, 4 óra előtt gyűltek össze az indóházba, s a közönség is nagy számmal jelent meg. A felsőgar már ma délutén Berlinben volt. Gr. Andrássy külügyminiszter kíséri 6 főséggel.

A „Debreczen” eredeti MAGANTAVIRATA. Püspöküldány. [feladatott szept. 5 d. u. 2 óra 40 perccel.] A városi dalárnapégyre Pestről, Váczról, Kecskemétről, Esztergomból, Komáromból utazó dalárok által lelkesen üdvözöltettek a debreczeni és Debreczen felől jövő dalárok és viszont. A jó kedv és lelkesedés általános. Felolvas szerk. és kiadó: OLÁH KAROLY.

A debreczeni kir. törvényszék és ehhez tartozó debreczeni, székelyhídi, derecskei és szoboszlói kir. járásbírók részére 1873-dik év Január 1-től nyugvanzon év December végéig szükségeltetik mintegy: 6 rizma nagy regál papír, 6 rizma mini zteri levelező papír, 49 rizma irodalmi levelező papír, 12 rizma fogalmi papír, díszgyöri mentett, 112 rizma fogalmi szürke géppapír, 104 rizma fogalmi szürke géppapír olcsóbb faj, 24 rizma pakoló papír, 12 rizma itató papíros fehér, 6 rizma itató papíros sima, vörö, 117 doboz aczattoll, 76 tuczet tollal, 239 db. ludtol, 68 tuczet fekete írón, 33 tuczet vörös kék írón, 192 st. pec-éviassz (po-ta.) 61000 pecsét ostya [12. szám], 175 tuczet fekete tonta [töze sa-mra], 10 üveg Carmin tonta, 25 üveg Chemiai tonta, 34 lat nemzeti zini-selyem zaldó, 80 lat vörös czérna [szürke], 12 tuczet vörös töl [vastag], 40 font fehér spárta, 55 font szürke spárta, 77 üveg belyegfesző [kék], 24 tuczet fekete porzó.

H I R D E T É S E K.

HIRDETMÉNY. Egy darab 12 löerejű jókarban levő gőzmozdony és 2 db téglaprés hozzá tartozó eszközökkel szerszámokkal együttesen, vagy különkülön is eladóvá tétetik, az alantírt igazgatóság részéről. Az eladási feltételek Szatmárt a társulat iró-dájában megtudhatók. a szatmári gőzmalomtársulat igazgatósága 376 5-

Arlejési hirdetmény. A debreczeni kir. törvényszék és ehhez tartozó debreczeni, székelyhídi, derecskei és szoboszlói kir. járásbírók részére 1873-dik év Január 1-től nyugvanzon év December végéig szükségeltetik mintegy: 6 rizma nagy regál papír, 6 rizma mini zteri levelező papír, 49 rizma irodalmi levelező papír, 12 rizma fogalmi papír, díszgyöri mentett, 112 rizma fogalmi szürke géppapír, 104 rizma fogalmi szürke géppapír olcsóbb faj, 24 rizma pakoló papír, 12 rizma itató papíros fehér, 6 rizma itató papíros sima, vörö, 117 doboz aczattoll, 76 tuczet tollal, 239 db. ludtol, 68 tuczet fekete írón, 33 tuczet vörös kék írón, 192 st. pec-éviassz (po-ta.) 61000 pecsét ostya [12. szám], 175 tuczet fekete tonta [töze sa-mra], 10 üveg Carmin tonta, 25 üveg Chemiai tonta, 34 lat nemzeti zini-selyem zaldó, 80 lat vörös czérna [szürke], 12 tuczet vörös töl [vastag], 40 font fehér spárta, 55 font szürke spárta, 77 üveg belyegfesző [kék], 24 tuczet fekete porzó.

Nagy kalap raktárposztó, nemező és szalmából Rott Lipót és testvére férfi-divatterme Czegléd-utca 2. sz. a. Tisztelettel tudatja a nagyérd. közönséggel, miszerint raktárát a jelenleg férfi ingekkel és minden nemű férfi piperekkal dusan ellátta és különösen ajánlja: szines férfi ingeit két gallérral legújabb divat szerint. A kedvelt oxfordi ingeket a legjobb minőségben. Chiffon ingeket, sima, hosszú és kereszt hajtásu elejlel. Valódi rumburgi ingeket 4 frtól 10 frtig. Alsó nadrágokat, magyar, német és francia minta szerint. Fehér és szines, vászon és batiszet zsebkendőket, valamint szines és fehér gyermek ingeket. Ugyanitt egy gyakornok felvétetik. Plaidsek utazó pokróczok és kellékek.

Arverési hirdetés. A t. tanács határozata folytán az alsó és felső járási s együtt 1884. h. 380 0let tevő kispályasi, továbbá a 64. h. 1100 0l Papzugi és végre a 139. h. 350 0l Kadarspartói földek, folyó 1872-ik évi szept. 29-ától a jövő 1874. szept. 29-ig eső két évre, 4 holdas parcellákban kiszakgatva, nyilvános és a helyszínen megtartandó árverésen haszonbérbe lévén kiadandók: bérleti kivánók magok mihez tartassa vegett következők tétének közzé: hogy a kispályasi földekre nézve, a helyszínen árverés kezdetét veendi f. évi szeptember 11-én d. e. 9 órakor, a vargautcai (Percz) dőlőnél, s folytatva a f. évi szeptember 11-én d. e. 9 órakor, a Papzugi és Kadarspartói földekre nézve pedig, — miután ezek nagyobb részletekben, eső bérlekő kivánatosok képest egy tagban is lesznek kiadhatók, folyó évi szeptember 16-án d. e. 9 órakor a városához vagy tuncstermenten fog az árverés megtartani; minévezen bérleti kivánók a fent kitűzött határidőkhöz képest az árveréseni pontos megjelenésre ezennel hivatalosan meghivatnak. Debreczen, 1872. augusztus 29. Csáki Gergely mk. tanácsnok. 450 1-3

Arlejési hirdetmény. A debreczeni kir. törvényszék és ehhez tartozó debreczeni, székelyhídi, derecskei és szoboszlói kir. járásbírók részére 1873-dik év Január 1-től nyugvanzon év December végéig szükségeltetik mintegy: 15 1/2 mázsa Stearin gyertya, 3 1/2 mázsa fagygy gyertya, 2 mázsa tisztított lámpa olaj, 18 tuczet lámpa kanóc, 51 láda kéntelen gyufa. Ez ennel felhívának a vállalkozni kívánók miszerint 50 kros belyeggel ellátott zart ajánlatukat, az egységi áraknak kitétés mellett és 50 frt bántárpénzzel ellátva — f. év szept. 20-ik napján déli 12 óráig a debreczeni kir. törvényszék iródagatgatójánál, — hol a felvilágosítások addig is megnyerhetők, nyujtsák be; ezen ajánlatban azonban világosan kiteendő, hogy a járásbíróknak eső irodalmi szereket vállalkozó saját költségére. veszélyére s kárára fogja ea járásbírók hivatali helyiségeire szállítani. Felhívának egyszer-mind az ajánlatok, hogy a begyűlendő ajánlatoknak felbontása, s megtekintése vegett f. év szept. 21-én d. e. 9 órakor a debreczeni kir. törvényszék elnöki roddájában — személyesen, vagy megbízottjuk által jelenjenek meg. Debreczen, 1872. aug. 29. 445 1-3 Sárváry Ferencz elnök. Kacsó Ferencz fűszer-kereskedésében Czeglédú. a takarékpénztár ház alatt. Mindenféle színű festékek; színté mindertéle színű lefűrésztörött készfestékek hozzávaló pama-csokkal; lenfűrésztörött copal, darab, bőr, vas, padozat kocsi-lack, terpentini lackok; ausztriai és gallicziai terpentini olaj, tiszta gépfűolaj, sárga és fekete parafrú kocsi-kenőcs bármily mennyiségben; — s ugyan ott fűszer árú, ásványvizek. a lehető legújanyabb árban ajánlatnak. 372 9-12

Alföldi takarékpénztár Debreczenben. folyó év és aug. hó 29 kén tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a már befizetett első részlet 20 frton fűl, egyelőre 30 frt fizetessék be, még pedig: 10 frt 1872. szeptember 15-30-áig, 10 „ „ október 15-30 „ 10 „ „ november 15-30 „ Felhívának annál fogva a t. c. részvényesek, hogy az elősorolt részfizetéseket a kitűzött hatánapokon belül annyival inkább sziveskedjenek Nemes Gábor ideiglenes pénztárnok utnoza Debreczenben bérmentve megküldeni, mivel a későbbi teljesítet fizetésnél az alapszabályok 8. § a értelmében 6% késedelmi kamat fog számíttatni. Kelt Debreczenben, 1872. évi aug. 30 án. A választmány nevében: Armós Balint, elnök. 443 3-3 Medve Kálmán, jegyző.

Előfizetési árak. Helyben és postán kr. Egy évre 10 ft — kr. 1/2 évre 5 „ — „ Egy évf. Előfizetési pénz s minden Főpíacz, Veszey-ház s szerkesztőségbe bérmentve. Előfizetheti helybeli Telegr. K. Lajos ködében a szerkesztőségnél. a postahivatalok utján.

Igazságügyi társulat. Évek során át az ország arrol, hogy itt az igazságtétel sánta lábón jár. A külföld számtalan kiabálta ezt. S mi magyarak, ki elfogva intézményeink hogy a rozserít is soroztunk, hogy arcunkba a külföld által támasztott lyekben, legelőbb esetben ság rejlett.

Midőn valódi alkotó 1848-ban folyamatosan Ferencz állítottott az igazságtételről öröm fogta el reméltük, hogy felfordult megrögzött rossz állapotba az igazságtétel sánta lábón jár. Azonban — tájladol 49-iki időkben nem volt igazságtétel sánta lábón jár, sem ügyi érdekeink előmozdít.

Az 1849 dik év pedig — tudjuk, — az hatalmaskodása tartotta történetek is az igazságtétel változások, azok sem formában nem valának nemzeti jellemével s szorgalmasan lettek volna alaki téren nyertünk a melyet, alkotmányos el megnyiladott — felhasználtunk. Midőn az 18 5-dik ügyes állapot, legelőbb alakban, nemzeti korm lehetne hinnünk, hogy lenk, a kivált igazságügyi oszros találand az új terben, ki a mult mulaszt s igazságügyünk érdeke ségkövetelte irányban k Csapatkozunk. Horváth Boldizsár teremő lángész, a bátor latadta tapasztalt szűke készlettelge nem vala ama hiányokat. S aki ő utána jött legénynek egyének u betű. S most ime, Paule s ki a gyakorlati nehé ennél fogva azok orvos ismerheti, — lón felhiva szűzavart elgyengesse. Még Horváth Bold alább meg volt a remé tünk valami jót általa; eljárása, ama reményt áptalanannak bizonyított Most ime, itt állunk nélkül! Egy tehetetlenek, ismert szobatorndós fogt az igazságtétel sánta lábón. Valóban a közön lenség, a tepszedes idős igazságtétel sánta lábón nyai közt.

TÁRCS. AZ ORSZÁGOS DALÁR. Saját tudósai. Na Vigan jöttünk Debre közben olykor daloltak, B pedig barszorgott. Csütörtökön dében feld jövő dalárokkal talál tal érkezők. Elképzelhetni lelkesedést, mely a taláik Együtt jöttünk aziatr Oly sokan valánk, vasut kocsiába nem fért veti vasutóti is kellett köll Már az uton észreve ünnepekre készülünk, me déglőben fűzetünk Püspök-árt, hanem még a távi árt k övetelték. Fűzetünk s aztán s Mindig vigan utazta Végre Nagyváradra nép és dalár várt reánk, A rendet türelők tartott